

Newsletter

2/2006

Obsah

**K připomenutí
TEL-ME-MOR : pracovní proces
Program projektu
IST Výzvy
EC (Evropská komise) Vývojové trendy**

**Zpracovala:
PhDr. Eva Marvanová
Únor 2006**

K připomenutí

TEL-ME-MOR je financován IST programem (<http://www.cordis.lu/ist>) Evropské komise DG informační společnost a řízen útvarem Vzdělávání a Kulturní dědictví v Lucemburku. Projekt byl zahájen v únoru 2005, s cílem **zvyšovat informovanost o budoucích příležitostech k účasti v IST aktivitách a podporovat účast institucí z nových členských států (NMS) v budoucích IST výzvách z oblastí kulturního dědictví a vzdělávání. Projekt podporuje 10 národních knihoven z nových členských zemí EU k začlenění jejich elektronických zdrojů do Evropské knihovny** (<http://www.theeuropeanlibrary.org>), - službě poskytující jednotný přístup k digitálním a klasickým zdrojům národních knihoven v Evropě.

Činnosti projektu:

- TEL-ME-MOR závěrečná konference bude v Tallinu, Estonsko 18-21 října 2006.
- TEL-ME-MOR regionální semináře se uskuteční na jaře 2006 v Polsku, Maďarsku, Slovinsku.
- Informování o posledních 2 výzvách vyhlášených Evropskou komisí v březnu a květnu 2005 a současné 6. výzvě, která bude uzavřena 25. dubna 2006.
- eContentplus, nový projekt EU, schválen Evropským parlamentem 9. března 2005 s cílem podporovat a umožňovat přístup a využívání digitálních zdrojů ve vícejazyčném prostředí.
- FP7 je další rámcový program vědy a výzkumu pro období let 2007-2013.
- Strategie Evropské komise pro digitální knihovny byla vyhlášena v říjnu 2005.

Doufáme, že pro vás budou tyto informace zajímavé a těšíme se na vaše komentáře a návrhy : na

info@telmemor.net

TEL-ME-MOR

Redakční rada

TEL-ME-MOR Závěrečná konference

18.-21. října 2006
Tallin, Estonsko

Paměťové instituce & Evropský výzkum: Kam kráčí?

Účastníci: kulturní a vzdělávací, vědecké instituce, politikové
z nových členských zemí EU, zástupci Evropské komise, EU
financovaných projektů, CENL

Více informací naleznete na: <http://telmemor.net/conference>

TEL-ME-MOR – pracovní proces

Analýza výzkumu v národních knihovnách NMS

Analýza hodnotila současnou situaci aktivit R&D (věda & výzkum) v deseti národních knihovnách. Výsledky byly vyhodnoceny v rámci 10 národních seminářů v NMS, v červnu 2005 byl zveřejněn dokument Analýza výzkumných aktivit a potřeb v národních knihovnách nových členských zemí. Tento dokument společně se zprávou o závěrech 10 seminářů je přístupný na: <http://telmemor.net/results.php>. Tisková zpráva analýzy je přístupná na: <http://www.telmemor.net/pr.php>.

→ **CENL** (Konference ředitelů Evropských národních knihoven, <http://www.cenl.org>), partner projektu TEL-ME-MOR rozšířil analýzu na všechny členské národní knihovny (45)

Realizační plány 10 národních knihoven NMS

TEL-ME-MOR provedl analýzu katalogů, digitálních sbírek a standardů národních knihoven NMS a navrhl **realizační plán** pro každou z knihoven zvlášť z pohledu integrace jejich zdrojů do Evropské knihovny. Národní knihovny Estonska a Lotyšska se připojily 1. ledna 2006, staly se prvními knihovnami NMS v rámci projektu TEL-ME-MOR. Zatímco Slovinsko tak učinilo v předchozím projektu TEL, zbývajících sedm národních knihoven se stane plnými členy do února 2007.

Při ukončení projektu bude 46 nových sbírek součástí portálu Evropské knihovny. Výše zmíněné realizační plány a jejich dokončení byly obsahem semináře v Haagu 22.-23. září 2005. Seminář byl organizován ve spolupráci s pracovní technologickou skupinou Evropské knihovny, seminář vytvořil sadu doporučení, která byla vložena do realizačních plánů, Doporučení 2.2. je přístupno na: <http://telmemor.net/results.php>.

Vícejazyčnost

Vícejazyčnost je velmi důležitou oblastí výzkumu, které věnuje zvýšenou pozornost Evropská komise v celkovém cíli podporování jazykové různorodosti, přístupu k informacím přes mnohajazyčné rozhraní. Nicméně není jednotný přístup nebo řešení jak umožnit vícejazyčný přístup k bibliografickým záznamům a fulltextu, následující výzkum této oblasti si vyžádá seznámení se s různými požadavky mnohajazyčné informační společnosti.

TEL-ME-MOR se zabývá touto oblastí, podporuje přístup ke zdrojům národních knihoven NMS prostřednictvím jejich jazykového rozhraní. Vytvoří realizační návrhy pro budoucí mnohajazyčný přístup ke sbírkám Evropské knihovny. Na základě těchto plánů projekt vytvořil dvě zprávy: požadavky UNICODE a nástroje přístupu k předmětovému třídění. První dokument obsahuje analýzu největších problémů prohledávání napříč katalogy a sbírkami, které užívají různé textové a znakové sady. Zpráva o předmětové klasifikaci analyzuje přístupové mechanismy k předmětovému třídění, je zaměřena na zdroje, které národní knihovny NMS plánují začlenit do Evropské knihovny, zkoumá podobnosti a způsoby zlepšení ve vyhledávání. Obě zprávy (D 3.1 a D 3.3) jsou dostupné na <http://www.telmemor.net/results.php>

TEL-ME-MOR Web portál (<http://telmemor.net/>)

Webové stránky TEL-ME-MOR jsou informačním a uživatelsky přívětivým portálem, který nabízí aktualizované informace o EU, výzvy k projektům, události a rozvoj digitalizace v oblasti technologií informační společnosti, stejně jako projektové postupy a výsledky. Následující dvě oblasti byly přidány od publikování prvního Newsletteru.

- **Webové stránky projektu TEL-ME-MOR v jazykových variantách 10 NMS**, přinášející informace o obsahu hlavních projektových stránek
- **Sekci** věnovanou (<http://www.telmemor.net/networking.php>) projektovým záměrům a vyhledávání partnerů v NMS k projektům z oblastí vzdělávání a kultury.

→ Pokud máte v úmyslu sdílet projektové záměry nebo hledáte partnery k projektům, zašlete svá vyjádření ve vyplněném formuláři na <http://telmemor.net/form.php>

TEL-ME-MOR v evropských programech

- **Informační den výzvy č. 5**, 28.-29. září 2005, Lucemburk, konferenci organizovala Evropská komise, DG informační společnost, odbor vzdělávání a kulturní dědictví. TEL-ME-MOR zde byl prezentován - Rozšířený přístup k digitálním kulturním a vědeckým objektům. (prezentace je přístupná na <http://www.cordis.lu/ist/digicult/infoday2005.htm>)
- **71. konference IFLA**, (<http://www.ifla.org/IV/ifla71>), 14.-18. srpna 2005, Oslo, Norsko. TEL-ME-MOR byl prezentován prostřednictvím posteru, byl uveden projektovými partnery v dalších klíčových konferenčních zasedáních (CDNL, ABDOS). Projekt byl prezentován na mezinárodním fóru, byly navázány užitečné kontakty.

- **9. mezinárodní konference ILDS** (<http://www.nlib.ee/ilds>), 20.-23. září 2005, Tallin, Estonsko. Konference byla zaměřena na meziknihovní výpůjční službu, výměnu, zúčastnilo se jí 170 delegátů z 5 kontinentů. TEL-ME-MOR byl prezentován na konferenci Národní knihovnou Estonska.
- **Výroční konference CENL a Otevřené fórum projektu TEL-ME-MOR** (<http://www.cenl.org>), 28. – 29. září, Lucemburk. Konference byla pořádána ve spolupráci s radou TEL-ME-MOR, fórum umožnilo prezentovat projekt ředitelům evropských národních knihoven.
- **Konference projektu MICHAEL**, 15. listopadu 2005, Watershed, Bristol, Velká Británie. MICHAEL (<http://www.michael-culture.org>) je spolupráce Francie, Itálie a Velké Británie, podporována Evropskou komisí v programu eTen, jehož cílem je poskytování jednoduchého a rychlého přístupu k digitálním sbírkám muzeí, knihoven a archivů z různých Evropských zemí. Konference byla organizována ve spolupráci a projektem MINERVA.

Program projektu

- **Regionální odborné semináře** (účast na pozvání)

<http://telmemor.net/workshops.php>

Kde a kdy: Varšava, Polsko, 24.-25. dubna 2006; Budapešť, 8.-9. května 2006, Lublaň, Slovinsko, 18.-19. května 2006

Organizováno: národními knihovnami Polska, Maďarska a Slovinska, partnery TEL-ME-MOR

Plány: diskuse o požadavcích výzkumu v NMS, zaměřených na větší účast těchto zemí v evropských výzkumných projektech a informace o dopadu výsledků projektu TEL-ME-MOR v NMS na politické a strategické úrovni.

Účastníci, posluchači: ředitelé knihoven, muzeí a archivů, zástupci Evropské komise, financovaných projektů EU, členové CENL, ministři kultury a školství, oblast výzkumu a další relevantní instituce z NMS a sousedních zemí.

- **TEL-ME-MOR závěrečná konference**

<http://telmemor.net/conference/>

Kde a kdy: Tallinn, Estonsko, 18.-21. října 2006

Organizátor: Národní knihovna Estonska

Plán: diskuse o budoucnosti výzkumu v Evropě, hledisko potřeb a zájmů NMS a nejnovějšího rozvoje digitální knihovny v globální informační společnosti.

Účastníci, posluchači: kulturní a vzdělávací instituce, vědecká a výzkumná oblast, politikové NMS, členové Evropské komise, financovaných projektů EU, členové CENL.

- Informace o konferenci budou v nejbližší době uveřejněny na webových stránkách TEL-ME-MOR. Pokud potřebujete získat více informací, kontaktujte: info@telmemor.net.

- **CENL, výroční schůze, Petrohrad, 27.-30. září 2006**

TEL-ME-MOR se zúčastní tohoto setkání s se všemi členskými knihovnami, nyní se jedná o 45 členů ze 43 Evropských zemí.

IST Výzvy k projektům

Minulé výzvy

- **Výzva 4**, byla zveřejněna v prosinci 2004 a uzavřena 22. března 2005, byla zajímavou příležitostí pro NMS, povzbuzující k jejich zapojení do rozšířené Evropy (Strategický cíl 2.4.13). Výzva byla rovněž adresovaná ke zlepšení vzdělávacích technologií (Strategický cíl 2.4.10.) I když celková účast NMS nebyla považována za příliš vysokou ve srovnání se zapojením ostatních členských zemí EU, aktivity projektu TEL-ME-MOR měly pozitivní dopad na vzrůst počtu institucí, které zareagovaly. Celkově 10 nových vybraných projektů mělo silnou účast z NMS, vzhledem k odpovídajícím výzvám. Polsko, Maďarsko, Česká republika a Slovinsko patří mezi země s větší mírou zapojení.
- **Výzva 5** byla otevřena 18. května 2005 a uzavřena 21. září 2005. Strategický cíl 2.5.10 Přístup a uchování kulturních a vědeckých zdrojů je adresován oblasti přístupu a digitálního uchování. První výzkum je zaměřen na větší účast a tvůrčí využívání kulturního dědictví občany a kulturními institucemi na všech úrovních, na vytváření kreativního online společenství, zatímco oblast digitálního uchování byla zaměřena na moderní metody a systémy, které budou garantovat dlouhodobé uchování digitálních objektů.

Spolupráce mezi TEL-ME-MOR a NMS vedla k organizování řady informačních dní k výzvě 5. **Informační dny** k výzvě 5 se uskutečnily v Estonsku, Litvě, Polsku a Maďarsku.

► Současné výzvy

- **Výzva 6** byla otevřena 22. prosince 2005 a bude uzavřena 25. dubna 2006. Cíle této výzvy jsou adresovány novým technologiím a aplikacím a řízení nových přístupů jako je integrace prostředí výzkumu. Celkový rozpočet výzvy je 140 mil. €. Návrhy jsou určeny následujícím oblastem
  - Vyspělá robotika
  - (AAL) prostředí pomoci v životě stárnoucí společnosti
  - Pokročilé výzkumné technologie pro digitální a audio-vizuální obsah
  - Mezinárodní spolupráce a podpora účasti ve výzkumu ICT

Více informací viz:

http://fp6.cordis.lu/index.cfm?fuseaction=UserSite.FP6DetailsCallPage&call_id=271

Současné výzvy v programech eContentPLUS

- **eContentplus** (http://europa.eu.int/information_society/activities/econtentplus) je 4letý program (2005-2008), který byl schválen Evropskou komisí v březnu 2005. Jedná se o program **podporující využívání a přístup k digitálním zdrojům ve vícejazyčném rozhraní**. Jedná se o oblast geografického, vzdělávacího, kulturního, vědeckého a badatelského obsahu. Program rovněž podporuje rozšíření EU, **koordinaci sbírek v knihovnách, muzeích a archivech a uchování digitálních sbírek**, rovněž zabezpečení dosažitelnosti kulturních, vědeckých a badatelských prostředků pro budoucí využití.

První výzva eContentplus byla uzavřena 24. listopadu 2005. Výzva byla adresovaná všem výše uvedeným, stejně jako k zesílení spolupráce mezi investory digitálního obsahu. Informace o nových výzvách naleznete na http://europa.eu.int/information_society/activities/econtentplus/calls/

Evropská komise: vývojové trendy

► Evropská komise- strategie Digitálních knihoven

V září 2005 Evropská komise uveřejnila strategii o zpřístupnění Evropského psaného a audiovizuálního kulturního dědictví na Internetu, navrhla shodnou činnost států EU v digitalizaci, uchování a zpřístupnění kulturního dědictví všem. Na podporu těchto činností Evropská komise prezentovala první činnosti na evropské úrovni a vyzvala ke komentářům v online konzultaci, která byla uzavřena 20. ledna 2006.

Ohlasy jsou přístupné na

http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/consultation/replies/index_en.htm

V červnu 2006 budou publikovány informace k návrhům „Doporučení k digitalizaci“.

7. Rámcový program (FP7)

FP7 bude probíhat sedm let, započne 1. ledna 2007. Navržen je na budování a vytvoření Evropské výzkumné agendy i (<http://www.cordis.lu/era>), bude zaměřen na další rozvoj znalostní ekonomie evropské společnosti. FP7 bude otevřen ve 4 programech, které budou korespondovat se 4 základními součástmi evropského výzkumu: Spolupráce, Myšlenky, Lidé a Schopnosti

→**TEL-ME-MOR** se pokusí zajistit, aby oblast výzkumu zahrnovala národní knihovny NMS, které mají zájem ve vytvoření priority R & D.

Informace o FP 7

<http://www.cordis.lu/fp7/> - Příprava projektů

http://europa.eu.int/comm/research/future/index_en.cfm

http://europa.eu.int/comm/research/future/themes/index_en.cfm - FP7 výzkumná témata

Další číslo Newsletteru TEL-ME-MOR

→Třetí a závěrečné číslo projektového Newsletteru bude publikováno na podzim 2006.